

Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

P O S U D E K
vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Ondřej Drachovský

Název práce: Darování pro případ smrti (Donatio mortis causa)

Jméno a příjmení vedoucího: doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

Práce vyhodnocena IS jako originální (tj. shoda <5%)

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autor předkládá opus na téma darování pro případ smrti. Zvolil velmi aktuální fenomén, jímž je majetková dispozice *mortis causa* se zvláštním zřetelem k akcentované garanci autonomie vůle, a to i s ohledem na změny přinášené rekonfigurací soukromého práva. Jde o téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí proběhlé a nutno říci stále probíhající diskuse v odborných periodikách, učebnicích a komentářích (Horák, Eliáš, Šešina, Klein, Talanda, Bednář, Kasík, moje maličkost a mnoho dalších). Autor v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle (analyticko-komparativní) a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt a nutno dodat i nalézá (vždy argumentačně vycizelované) odpovědi. Vlastní metody práce a přístupu jsou v úvodu zřetelně naznačeny, i z práce samotné je patrné, že autor zvolil analytický přístup, který kombinuje s evaluací judikatury, aby nakonec dospěl k obecnějšímu poznatku. Právě bezchybné metodologické zvládnutí celého tématu je jednoznačnou devizou předložené práce a svědčí o autorově strukturované analytické schopnosti. V práci byla využita komparace s jinými právními řádami (Rakousko jako příklad země s historicky podobnou právní kulturou a Německo jako země s inspirující civilistikou) a bohatá cizojazyčná literatura. Za velmi přínosné proto pokládám i pasáže věnované rozboru darování pro případ smrti a jeho interferencím do jiných oblastí práva (procesní otázky, katastrální souvislosti, mezinárodní prvek, soudní komisariát etc.). Autor psal práci s kromobyčejným pochopením pro otázky občanskoprávní (obligační i ty dědickoprávní) a z jeho rukopisu je cítit velké osobní zanícení, zájem a touha dobrat se skutečného, ideologií nezatíženého poznání (*ad fontes*). Obdivuhodné, odborně poctivé a komplexní.

2. Logická struktura a členění diplomové práce:

Text (252 tis. znaků) je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy *de lege ferenda*. Práce je složena ze 6 velkých kapitol, z nichž každá je dále vnitřně členěna do jedné až dvou úrovní podkapitol. První kapitola propedeuticky (geneze a historický vývoj) nastiňuje teoretická východiska *donationis mortis causa*. Druhá kapitola stanoví možnosti a limity poznání, co je/ není darováním pro případ smrti, včetně důkladné analýzy materiálních i formálních kritérií zákonem daných. Třetí kapitola je pak věnována zevrubné a komplexní analýze vybraných náležitostí darování pro případ smrti, přičemž se autor zabývá právě jejich relací k darování veškerého majetku a vymezení subjektů darování. V kapitole čtvrté se autor zamýšlí nad „bezbréhostí“ autonomie vůle a zkoumá její limity kupř. ve vztahu k vedlejším ujednáním při darování pro případ smrti. Pátá kapitola se vypořádává s otázkou mimořádně složitou – a nutno konstatovat i nejednoznačnou – a to s relací k právu dědickému.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů, které autor správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je přehledný, adekvátní, je veden svědomitě. Výběr literatury a pramenů základna je reprezentativní a zahrnuje jak tituly aktuální české i zahraniční právní nauky, tak publikace reflektující právní úpravu starší. Lze ocenit, že autor neváhá konfrontovat základní názory české a rakouské doktríny a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru, jakož i rozdílné pohledy naší a zahraniční judikatury (ÚS, NS, OGH a další).

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava rigorózní práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je vynikající. Autorův jazyk zůstává srozumitelný a čtivý, třebaže zrovna postihuje ty nejkompexnější právní jevy. V práci jsem neshledal žádných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno vždy naprosto korektně.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu názorů a závěrů, je totiž souvislým originálním autorským uchopením, což je ocenitelné zejména při vymezování vztahu mezi jednotlivými modalitami darování pro případ smrti, relevantními ustanoveními a judikaturními závěry. Autor by se mohl u ústní obhajoby znovu blíže vyjádřit zejména k:

- obecně k problematice žaloby zvané *querella inofficiosae donationis*. Jak to s ní je v platném právu? Dokázal by si autor její uplatnění představit, popř. za jakých podmínek?
- čím si autor vysvětluje římskoprávní příklon k neomezeně odvolatelnému darování pro případ smrti?
- možnosti využití tzv. reverzních doložek v současném soukromém právu – obecně
- k použitelnosti judikatury prvorepublikového NSS (str. 18) v judikátu „kdybych zemřel, je to tvoje“
- k charakteru neplatnosti darování přesahující limit $\frac{1}{2}$ budoucího majetku – autorův názor?
- jak si autor vysvětluje závěry rakouské nauky o možném smluvním zastoupení dárce?

6. Odborná kvalita zpracování tématu rigorózní práce

Práce je po odborné stránce nadstandardní a splňuje beze zbytku požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorovy vynikající (ucelené, promyšlené, utříděné) znalosti hmotněprávní problematiky, jakož i souvisejících procesněprávních otázek a celkovou širší erudici a orientaci v citovaných oblastech právního řádu a neshledal jsem v ní žádné nedostatky. Je, pevně věřím, příslibem dalších autorových vědeckých počinů, neboť dle mého mínění svou prací prokázal nejen obdivuhodné znalosti soukromého práva, nýbrž i mimořádně hluboký cit pro civilní právo jako takové.

Závěr:

Předložená práce prokázala nebývalou, mimořádnou odbornou samostatnost a erudici autora při zpracovávání velmi obtížného (obecného a průřezového) tématu, schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné judikatuře. **Práci rozhodně doporučuji k ústní obhajobě. Navrhuji hodnocení výborně.**

Datum: 18. 4. 2019

Podpis vedoucího diplomové práce
Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.